

ע"פ 30964/12/17 - רמזי סלאימה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 30964-12-17

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופט כרמי מוסק
כב' השופטת שירלי רנר

רמזי סלאימה
ע"י ב"כ עו"ד ריאד סוואעד

המערער

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט אוהד גורדון) מיום 1.11.17 בת"פ 43677-04-14.

כללי

1. המערער הורשע על יסוד הודאתו בגרימת מוות ברשלנות ונדון לארבעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, 3 חודשי מאסר על תנאי בגין העבירה בה הורשע וצו מבחן למשך שנה. הערעור מופנה כנגד חומרת העונש.

2. המערער הועמד לדין ביחד עם 7 נאשמים נוספים. ואלה המעשים בהם הוא הורשע: ביום 8.12.10 בשעת לילה ביצעה חברת "פאיז חוסין" לבקשת חברת "הגיחון" ובאמצעות קבלני משנה עבודות שאיבה לניקוי מערכת ניקוז בדרך בר לב בירושלים. במהלך העבודה עלה קושי בניקוז הבור והמערער ושני נאשמים נוספים משכו והניחו את צינור הביובית לרוחב נתיבי הנסיעה, אל בור ניקוז בנתיב השמאלי בכיוון הנגדי. הצינור היה בצבע שחור ולא סומן בצבעי אזהרה. בוחן תנועה שחלף במקום עצר את הניידת והעיר לנאשמים על העדר שימוש באמצעי הבטיחות הנדרשים, והם החלו בקיפול הצינור והצינור. במקום עבר המנוח, שרכב על אופנוע ונפגע מהצינור, שבחלקו היה מוגבה מעל פני הכביש. למנוח נגרמו חבלות שהובילו למותו ביום 28.1.11. המערער ושני הנאשמים הנוספים הורשעו בכך שפעלו ברשלנות כאשר הניחו את הצינור לרוחב נתיבי הנסיעה והחזירו את הצינור לביובית בחוסר זהירות ובניגוד לכל הנחיה והוראת בטיחות המתייחסת לביצוע עבודות ניקוז ביוב בכביש.

3. כחלק מהסדר הטיעון, הוסכם כי המשיבה תגביל עצמה בטיעון לעונשו של נאשם 7 למספר חודשי עבודות שירות ומאסר על תנאי.

טענות הצדדים

4. ב"כ המערער טוען כי יש לקבוע מתחם ענישה שנע בין מאסר מותנה ושל"צ ועד למאסר קצר שירוצה בעבודות שירות, בהתאם לרמת הענישה הנהוגה במקרים דומים, ולקבל את המלצת שירות המבחן ולהטיל על המערער צו של"צ וצו מבחן למשך שנה. לחלופין, להשוות את עונשו של המערער לנאשם 8 (סעיף טאהה) ולהטיל עליו 3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. נטען כי העבירה בוצעה מתוך חוסר זהירות והתרשלות כתוצאה מהלחץ שחש המערער, שהיה כבן 22 באותה עת, נוכח דרישת בוחן התנועה המשטרתי להחזיר את הצינור לביובית באופן מיידי. עוד נטען כי יש להתחשב לקולה בנסיבות הבאות: לעבירה לא קדם תכנון מקדים; חלקו של המערער בביצוע העבירה הינו חלקי בלבד, שכן הוא גלגל את הצינור והחזירו לביובית ביחד עם נאשמים 6 ו- 8; המערער היה נהג שהחל את עבודתו מספר ימים לפני האירוע ומילא אחרי הוראות נאשם 5 שהיה אחראי בשטח; לא הופעלה אלימות ולא היה שימוש בכוח לצורך ביצוע העבירות. המערער הביע נזקקות טיפולית בפני קצין המבחן ומוטיבציה להשתקם; שליחתו למאסר בעבודות שירות תפגע קשות בפרנסת משפחתו; למערער נגרמו נזקים רגשיים מעצם חשיפתו לפגיעה הקשה של המנוח; הוא קיבל אחריות מלאה על מעשיו, הביע צער וחרטה; כמו כן, אין לו עבר פלילי קודם. עוד טען הסנגור לחלוף הזמן ופירט כי העבירה בוצעה בשנת 2010, כתב האישום הוגש בשנת 2014 וגזר דינו של המערער ניתן ביום 1.11.17, בחלוף כשבע שנים מהאירוע עצמו, באופן שגרם עינוי דין למערער. עוד נטען כי במקרה דנן ישנה אף הצדקה לחרוג לקולה ממתחם הענישה נוכח סיכוי שיקומו של המערער.

נטען עוד כי נאשם 5, מנהל העבודה והאחראי, ישב ברכב, ואף המאשימה בטיעוניה לעונש סברה שחלקו גדול מחלקו של המערער שעבד כנהג, עבד חודש בלבד, התבקש לתת יד וחלקו קטן מחלקו של מנהל העבודה, אולם בית משפט קמא קבע כי חלקו של מנהל העבודה קטן מחלקו של המערער, וכן לגבי שלושת העובדים. בית משפט קמא קבע את חלקם כחלקו של המערער, והמאשימה אשר ייחסה לנאשם 6 עבירה קלה יותר מהעבירה אשר ייחסה למערער שהיה הנהג, ואך "נתן יד" באירוע. כמו כן, עונשו קל יותר זאת לאור העבר הפלילי של המערער, שאין לו משמעות לעניינו. למערער נגרם נזק נפשי, חברתי ומשפחתי כמפורט בתסקיר. על כן, ולאור חלוף הזמן, יש להקל בעונשו מהמטעמים שפורטו, ותוך שנקבע מתחם מוטעה בעניינו של המערער, ולהטיל את העונשים שהומלצו על ידי שירות המבחן, או לחלופין, להשוות את עונשו לזה של נאשם 6 או של נאשם 8.

5. ב"כ המשיבה טענה כי לא נפלה טעות בגזר דינו של בית משפט קמא. בית משפט קמא ערך מדרג מנומק. נאשם 5 ישב ברכב. המערער ונאשם נוסף היו אלה שמתחו את הצינור ולאחר מכן קיפלו אותו באופן רשלני. כל אחד נענש בהתאם למעשיו ולנסיבותיו. רשלנות המערער הייתה גבוהה הן בהנחת הצינור והן בקיפולו, זאת כאשר מתחו צינור בלילה, לרוחב הכביש בלא אמצעי זהירות ולצד זאת קיימת תוצאה טרגית. בעבירות רשלנות מדובר, בדרך כלל, באנשים נורמטיביים ולכן נסיבות אישיות ושיוקם אינם רלבנטיים. בית משפט קמא ראה אחריות נאשם 5 כמשמעותית גם פחות מאחריות נאשמים 6 ו-7. עוצמת האחריות שלהם היא שווה, כאשר ברור שהנחת צינור בנתיב תחבורה, שעה שכלי רכב ממשיכים לנסוע הנה מסוכנת ועל המערער היה להפעיל היגיון פשוט. בית משפט קמא התייחס גם לעברו של המערער (אף שעברו מאוחר יותר) ולא ניתן היה להתעלם מכך. על כן יש לדחות את הערעור.

תסקיר שירות המבחן

6. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הינו כבן 29, נשוי ואב לשלושה ילדים, שאחד מהם סובל מאסתמה קשה, עובד בעבודות מזדמנות ומצוי בחובות כספיים, רישיונו נשלל והוא אינו יכול להמשיך לעבוד כנהג משאית. פורטו נסיבות חיים מורכבות בהן גדל. בעברו שתי הרשעות בעבירות החזקת סכין, רכוש, והפרת הוראה חוקית מהשנים 2010 ו- 2014. המערער קיבל אחריות על חלקו במעשים והביע צער. שירות המבחן התרשם כי המקרה והחשיפה לתאונה השפיעו על מצבו הרגשי של המערער, שהיה כבן 21 בעת האירוע, וכי הוא בעל ערכים נורמטיביים. הומלץ על של"צ וצו מבחן למשך שנה וכי אם ייגזר מאסר, יהיה לתקופה קצרה וירוצה בעבודות שירות.

דין

7. דין הערעור להידחות.

כלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר הדין של הערכאה הדיונית, וכי התערבותה בעונשים שנגזרו שמורה למקרים חריגים בלבד, בהם נפלה טעות מהותית, או כאשר העונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, הואיל ולא נפלה כל טעות מהותית בגזר הדין.

לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שאמנם באה לאחר שנשמעה פרשת התביעה, אך תרמה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, האחריות שלקח על המעשים, הבעת חרטה מצדו, גילו הצעיר, חלופי הזמן מעת ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום והימשכות ההליך עד לגזר הדין. בית משפט התחשב גם לקולה בכך שהמערער והנאשמים האחרים גלגלו את הצינור בחופזה ובלחץ משום שנדרשו לעשות כן על ידי איש משטרה, והתחשב לקולה גם בנסיבות חיי המורכבות של המערער, שפורטו בתסקיר שירות המבחן, מצבו הכלכלי הקשה וקשייו התעסוקתיים כיום ובשנים האחרונות, נכונותו לשתף פעולה במישור הטיפולי ובהשפעת המקרה עליו במישור האישי והרגשי, כמפורט בתסקיר.

מאידך, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירה שביצע. רשלנותו של המערער, בצירוף זו של יתר הנאשמים, גרמה להצבת מכשול בדרך, אותו כינה בית משפט קמא ולא בכדי, "מלכודת מוות", שהובילה למותו המיותר של המנוח, יהונתן נחום ז"ל, שהיה כבן 21 בלבד במותו. מעשיהם אינם מסתכמים במחדל גרידא, שכן מדובר היה ביצירת סיכון - בעצם פריסת צינור ביובית לרוחב נתיב בכביש מרכזי בו חולפים מכוניות ואופנועים בשעת לילה, והמשך בגלגולו של הצינור בצורה חפזה, נמהרת ורשלנית שהובילה לתוצאות הטראגיות, ואף היא בוצעה לאחר שבוחן תנועה שחלף באקראי במקום העיר להם על התנהלותם המסוכנת. לא בכדי עמד בית משפט על כך כי העבירה דנן נועדה לבסס סטנדרט זהירות הולם שימנע סיכון מיותר לפגיעות בחיים ובגוף, ובנסיבות המקרה דנן משקלו של שיקול ההרתעה האישי נחלש מפני שיקול ההרתעה הכללית ועל העונש לבטא זאת. לפיכך, בנסיבות דנן, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי עונשו ביום 8/6/18, כאמור בחוות דעת הממונה.

ניתן היום, יז' באייר, תשע"ח, 2 במאי, 2018, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

שירלי רנר, שופטת

כרמי מוסק, שופט

רפי כרמל, שופט
אב"ד